

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **Mgr. M. K.**, zastúpenej doc. JUDr. R. P., proti odporcovi **D.**, IČO: X., zastúpenému Mgr. M. M.M., **o určenie neplatnosti uznesení správnej rady**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 9 C 60/2008, o mimoriadnom dovolaní Generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 15. júla 2009, sp. zn. 6 Co 313/2008, rozhodol

t a k t o :

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 15. júla 2009, sp.zn. 6 Co 313/2008 vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 23. septembra 2008, č. k. 9 C 60/2008–64 určil, že uznesenie Správnej rady D. zo dňa 20. decembra 2007, ktorým bola z funkcie riaditeľa organizácie odvolaná navrhovateľka a uznesenie, ktorým bola do funkcie riaditeľa organizácie vymenovaná Ing. D. L., sú neplatné. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nakoľko neexistuje žiadne uznesenie správnej rady, ktorým by bola navrhovateľka zákonným spôsobom odvolaná z funkcie riaditeľky, má naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keďže iba na základe rozhodnutia súdu je možné vykonať zmeny zápisov vo verejnej evidencii a zároveň odstrániť stav právnej neistoty navrhovateľky, či je naďalej riaditeľkou a teda osobou oprávnenou konať v mene organizácie ako štatutárny zástupca odporcu.

O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľke ako úspešnej účastníčke konania priznal náhradu trov konania v celkovej výške 14. 831,- Sk (429, 29 €).

Na odvolanie odporcu Krajský súd v Bratislave uznesením z 15. júla 2009, sp. zn. 6 Co 313/2008 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi k rukám advokátky Mgr. M. M. trovy konania v sume 429, 39 € do troch dní. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že spor, predmetom ktorého je určenie neplatnosti uznesení správnej rady odporcu ako neziskovej organizácie poskytujúcej všeobecne prospešné služby, nepodlieha prieskumu súdu podľa § 244 až 250zfa O.s.p. Odporca nie je správnym orgánom a ani iným orgánom verejnej moci, resp. orgánom územnej samosprávy a uznesenia jeho správnej rady, nie sú rozhodnutiami vydanými v správnom konaní, ale majú charakter riadiacich aktov a nie charakter právnych úkonov a preto do úvahy neprichádza ani skúmanie ich platnosti podľa Občianskeho a Obchodného zákonníka, resp. Zákonníka práce, t. j. právomoc súdu nie je daná ani podľa § 7 ods. 1, 3 O.s.p. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p. a navrhovateľke, ktorá zavinila zastavenie konania uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy konania, pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku za odvolanie v sume 3. 000,- Sk (99, 58 €) a z trov právneho zastúpenia odporcu, za šesť úkonov právnej služby (prevzatie a príprava právneho zastúpenia, účasť na pojednávaníach pred súdom prvého stupňa v dňoch 19. júna 2008, 15. júla 2008, 23. septembra 2008, písomné podanie odporcu z 11. septembra 2008 a odvolanie) á 1. 466,- Sk (48, 66 €) podľa § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z., v znení platnom do 31. decembra 2008, 6 á 190,- Sk (6, 30 €) režijný paušál.

Proti časti uvedeného uznesenia Krajského súdu v Bratislave, ktorou bolo rozhodnuté o náhrade trov konania, podal generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Navrhol toto rozhodnutie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie z dôvodu, že konanie trpí inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v časti priznanej náhrady trov konania (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.). Na odôvodnenie opravného prostriedku mimoriadny dovolateľ uviedol, že v danom konaní bola na zastupovanie odporcu splnomocnená Mgr. M. M., ktorá síce dňa 19. júna 2008 udelila substitučnú plnú moc advokátovi JUDr. M. Š., avšak z jej obsahu vyplýva, že výlučne na konanie pred Obvodným úradom v B. vo veci vydania živnostenského oprávnenia a v rozsahu vymedzenom v danom plnomocenstve. Napriek tomu, že JUDr. M. Š. v priebehu konania nepredložil plnomocenstvo, ktoré by preukazovalo, že v danej právnej veci je oprávnený v mene odporcu konať, súd s ním konal ako s osobou splnomocnenou na zastupovanie v konaní pred súdom

a odporcovi priznal náhradu trov konania, predstavujúcu trovy právneho zastúpenia za právne úkony, vrátane režijného paušálu, ktoré riadne splnomocnená právna zástupkyňa odporcu Mgr. M. M. nevykonala.

Navrhovateľka sa vo svojom vyjadrení stotožnila s obsahom mimoriadneho dovolania, namietla však dovolateľom uplatnený dovolací dôvod (iná vada, majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) a uviedla, že v prejednáwanej veci je pre dovolanie daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c) O.s.p., t. j. nesprávne právne posúdenie podmienok pre priznanie náhrady trov konania odporcovi, ktorému odvolací súd priznal náhradu trov konania aj za úkony, ktoré síce vykonané boli, avšak právnym zástupcom, ktorý riadnym splnomocnením na zastupovanie odporcu v konaní (substitučným) nedisponoval. Navrhovateľka navrhla uznesenie odvolacieho súdu v dovolaní napadnutej časti o trovách konania zmeniť a žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznať podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. z dôvodu, že odvolací súd konanie zastavil pre zistený nedostatok právomoci súdu vo veci konať (neodstrániteľná podmienka konania podľa § 103 O.s.p) a preto zastavenie konania žiadnym spôsobom nezavinila (zastaveniu konania nepredchádzal jej dispozičný úkon).

Odporca sa k mimoriadnemu dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky za splnenia podmienok požadovaných ustanovením § 243e O.s.p., preskúmal vec bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora je dôvodné.

Ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon, a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie (§ 243e ods. 1 O.s.p.).

Mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v ustanovení § 243e O.s.p., ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 242 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.). Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Mimoriadne dovolanie ako dovolací dôvod uvádza, že napadnuté rozhodnutie bolo vydané v konaní postihnutom tzv. inou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Z doslovného znenia ustanovenia § 243f ods. 1 písm. a/ a b/ O.s.p. (viď najmä slovo „došlo“ a rovnako „je“) vyplýva, že relevantným dôvodom pre podanie mimoriadneho dovolania nie je nikdy procesná vada, v otázke vzniku ktorej nie je istota ale vždy len vada preukázaná alebo zistená. To v plnom rozsahu platí nielen vo vzťahu k procesným vadám konania v zmysle § 237 O.s.p., ale aj na tzv. inú vadu konania, v prípade ktorej sa navyše (okrem danosti samotnej vady) vyžaduje, aby mala (teda nielen mohla mať) za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa § 24 O.s.p. účastník sa môže dať v konaní zastupovať zástupcom, ktorého si zvolí. Ak nejde o zastupovanie podľa § 26, môže si účastník zvoliť za zástupcu len fyzickú osobu. V tej istej veci môže mať účastník súčasne len jedného zvoleného zástupcu; to neplatí, ak ide o zastúpenie podľa § 25.

Podľa § 25 ods. 1 O.s.p. ako zástupcu si účastník môže vždy zvoliť advokáta. Plnomocenstvo udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Podľa § 25 ods. 3 O.s.p. advokát je oprávnený dať sa zastupovať iným advokátom ako ďalším zástupcom, prípadne advokátskym koncipientom, ktorého zamestnáva.

Podľa § 28 ods. 1 O.s.p. zástupcovi, ktorého si účastník zvolil, udelí písomne alebo ústne do zápisnice plnomocenstvo buď pre celé konanie, alebo len na určité úkony.

Advokácia pomáha uplatňovať ústavné právo fyzických osôb na obhajobu a chrániť ostatné práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb (ďalej len „klient“) v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, so zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi (§ 1 ods. 1 zák.č. 586/2003 Z.z. zákona o advokácii).

Právne služby na území Slovenskej republiky poskytujú advokáti, ako aj ďalšie fyzické osoby a právnické osoby uvedené v ustanoveniach § 30 písm. b/, c/, d/ a i/ za podmienok a spôsobom ustanoveným týmto zákonom (§ 1 ods. 3 veta prvá zákona o advokácii).

Podľa § 16 ods. 1 zák. č. 586/2003 Z.z. o advokácii, advokát sa v rámci svojho poverenia môže dať zastúpiť iným advokátom.

Základom zastúpenia je plnomocenstvo, ktorým účastník a jeho zástupca preukazujú, že medzi nimi došlo k dohode o zastúpení v konkrétnom konaní. Plnomocenstvo sa preukazuje písomnou listinou alebo sa udelí priamo do súdnej zápisnice (§ 28 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci z obsahu spisu (č.l. 31 spisu) vyplýva, že odporca udelil dňa 19. júna 2008 advokátke Mgr. M. M. plnú moc pre celé konanie v zmysle § 25 ods. 1 veta druhá O.s.p. Mgr. M. M. udelila dňa 19. júna 2008 substitučnú plnú moc JUDr. M. Š., avšak z jej obsahu vyplýva (č.l. 32 spisu), že bola udelená na zastupovanie v konaní pred Obvodným úradom v B., odborom živnostenského podnikania o vydanie živnostenského oprávnenia, na prevzatie živnostenských listov alebo rozhodnutia o odmietnutí, vzdania sa odvolania, na vykonanie súvisiacich právnych aj neprávnych úkonov a na prijímanie ústnych a písomných informácií v predmetnej veci. Z uvedeného vyplýva, že JUDr. M. Š. síce bola

udelená procesná plná moc, z ktorej však nevyplývalo oprávnenie splnomocnenca uskutočňovať žiadne hmotnoprávne úkony, ani zastupovať odporcu v danej právnej veci.

Plná moc na zastupovanie účastníka v konaní, ak si účastník zvolil zástupcu, patrí k podmienkam konania a jej nedostatok patrí k odstrániteľným nedostatkom procesných podmienok konania. Splnomocnený advokát má právo substitúcie a pre konanie substitúta platia rovnako ustanovenia o zastúpení na základe plnomocenstva.

Dovolací súd sa stotožnil s názorom generálneho prokurátora, že odvolací súd pri určovaní trov konania postupoval nesprávne, keď odporcovi priznal náhradu trov konania i za úkony vykonané JUDr. M. Š., ktorý však pre absenciu riadneho plnomocenstva na zastupovanie v predmetnej právnej veci, v mene odporcu ako substitučný zástupca nebol oprávnený konať. Nárok na náhradu trov konania za poskytnutú právnu pomoc má totiž iba účastník, ktorého zastupuje advokát na základe plnomocenstva a preto úkony osoby, ktorá koná bez plnomocenstva, nie je možné považovať za úkony účastníka konania a preto ani odmenu za tieto úkony nie je možné zahrnúť medzi trovy konania.

Dovolací súd pre úplnosť považuje za potrebné dodať, že v prejednávanej veci nebol zachovaný ani zákonný postup pre doručovanie rozsudku súdu prvého stupňa, určený príslušnými procesnými ustanoveniami, keď prvostupňový rozsudok bol doručený JUDr. M. Š., ktorý v priebehu celého konania za odporcu ako substitučný zástupca konať oprávnený nebol.

Generálny prokurátor Slovenskej republiky preto dôvodne podal mimoriadne dovolanie podľa § 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b) O.s.p., keďže to vyžadovala ochrana práv a zákonom chránených záujmov účastníka konania a túto ochranu nebolo možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto rozhodnutie krajského súdu v tejto časti v zmysle § 243b ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p. zrušil a vec v rozsahu zrušenia mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že právny názor vyslovený v tomto rozhodnutí je preň záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného ako i dovolacieho konania (§ 243d ods. O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 18. januára 2011

JUDr. Vladimír Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová